

KLIIMAMINISTEERIUM

Riigikogu esimees Lauri Hussar
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 04.05.2026 nr 2-3/15-535

Meie 13.05.2026 nr 1-14/26/1745-2

Riigikogu liikme Aleksandr Tšaplõgini kirjalik küsimus energeetika- ja keskkonnaministrile (KK 535) (Riigi raha kasutamise ja energiapoliitika prioriteetide kohta)

Austatud Riigikogu esimees Lauri Hussar

Kliimaministeeriumi vastused Teie küsimustele seoses elektrisüsteemi süsteemihaldur Elering AS-i turukonsultatsiooniga on esitatud alljärgnevalt:

1. Kuidas põhjendab valitsus investeeringut mahus üks miljard eurot lahendusse, mis ei taga ei madalat elektrihinda ega energiasõltumatust?

Eesti elektrisüsteemi süsteemihaldur, Elering AS, mis vastutab elektrisüsteemi töö- ja kriisikindluse tagamise eest, on algatanud turukonsultatsiooni¹ taaskäivitamise teenuse hanke kavandamiseks. Hangitava teenuse maht, detailid ja maksumused selguvad turukonsultatsiooni ja hanke järel.

Tegemist on ennekõike kriisikindluse meetmega, mis samal ajal aitab Eestisse ka uusi kiirelt juhitavaid jaamu rajatud saada. Näiteks võimaldab elektrisüsteemi hajutatud taaskäivitamise võimekus kriisi korral tagada elektrivarustuse Eestis piirkonniti.

Elering hindab praeguse teadmise kohaselt, et elektritarbijate jaoks kulud pikemas vaates samasse suurusjärku, sest praegu hangitava saartalitlusvõime tagamise teenuse maht väheneb hajutatud taaskäivitamise teenuse mahu võrra².

2. Kas valitsus võtab poliitilise vastutuse olukorra eest, kus maksumaksja raha suunatakse projektidesse, mille kasu Eesti tarbijale on küsitav?

Eesti elektrisüsteem peab toimima igal ajal. Olulise sammu varustuskindluse tugevdamiseks astusime Balti riikide Mandri-Euroopa sagedusalaga sünkroniseerimisega. Meil on varustuskindluse tagamiseks olemas plaanid, varuplaanid ja varuplaanide varuplaanid. Samuti peab meil olemas olema varuplaan juhuks kui elektrisüsteemiga peaks juhtuma kõige vähemtõenäolisem, aga keerulisem stsenaarium - laialdane elektrikatkestus ehk süsteemi kustumine.

¹ <https://elering.ee/artikkel/elering-loob-hajutatud-taaskaivitamise-voimekuse-ulatuslike-elektrikatkestuste-puhuks>

² [Elering loob hajutatud taaskäivitamise võimekuse ulatuslike elektrikatkestuste puhuks | Elering](#)

Selle lahendamiseks on vaja võimekust käivitada elektrisüsteem piirkondade kaupa, hajutatult ja kiiresti. Just selle vajaduse lahenduse ümber käib ka Eleringi praegune konsultatsioon. See vajadus ei tekkinud üleöö. Valitsuse tänavu kinnitatud energiamajanduse arengukava ehk ENMAK seab selge eesmärgi tugevdada Eesti energiapuudust, tagada riigisisene taaskäivitamise võimekus ning hoida süsteemis piisavalt juhitavat tootmisvõimsust.

3. Miks ei ole nii suuremahuline investeerimisotsus toodud Riigikogu arutelule, arvestades, et Enefit Green on riigiettevõtte ning tegemist on sisuliselt avaliku rahaga?

Tegemist on turukonsultatsiooniga, mille raames küsib Elering AS turuosalistelt tagasisidet kavandatava taaskäivitamise teenuse hanke kohta (detailesem selgitus küsimuse nr 1 vastuses). Kavandataval hankel osalejad (sealhulgas, võimalik hankel osalemine Eesti Energia AS grupi ettevõtete poolt) pole teada ning selguvad tulevikus.

Ühtlasi märgime, et ettevõtte Enefit Green AS ja Enefit AS on liidetud alates 2026. aastast üheks Enefiti nime kandvaks äriühinguks Enefit OÜ³.

4. Kas valitsus on teadlikult välistanud võimaluse leevendada CO₂ tasude mõju, et säilitada ja kasutada olemasolevat põlevkivienergeetikat taskukohase hinnaga elektri tootmiseks? Kui jah, siis millistel põhjustel?

Selgitame, et Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi ehk ETS-i direktiiv ei luba liikmesriigil CO₂ ühikuhinda tootjate eest kinni maksta ega seda riiklikult kompenseerida viisil, mis moonutaks turupõhist hinnasignaali. Uute põlevkivielektri tootmisvõimsuste rajamine ei ole majanduslikult tasuv ega pankade poolt rahastatav. Põlevkivist elektritootmine on üks kulukamaid elektritootmise lahendusi, kuid olemasolevate tootmisvõimsuste hoidmine on varustuskindluse vaatest vajalik seni, kuni turule lisanduvad uued juhitavad ja madalama kuluga tootmis- ning salvestuslahendused.

5. Kas valitsus on hinnanud, milline oleks elektri hind Eesti tarbijale erinevate stsenaariumite korral (gaasijaamad vs põlevkivi koos CO₂ poliitika muutmisega)?

Eesti jaoks parimate lahenduste leidmiseks erinevate elektrituru modelleerimisi tellitakse regulaarselt – seda ka nii energiamajanduse arengukava aastani 2035 koostamisel kui ka selle elluviimisel. Viimane analüüs (teostatud rahvusvahelise analüüsijaga EA Energy Analyses poolt) valmis veebruaris 2026, kus kokku modelleeriti Eestit ja regionaalset turgu 19 stsenaariumit: 6 põhistsenaariumit, 8 eritundlikkusega stsenaariumit ja 5 suurema tarbimisega stsenaariumit.⁴ Tulemused annavad mitu selget signaali. Esiteks: ENMAK 2035 põhisuund – kavandatud maismaatuule vähempakkumiste lõpuleviimine, akusalvestite ja juhitavate gaasijaamade rajamine – on Eesti jaoks süsteemikulu mõttes ratsionaalseim. Teiseks: Eesti vajab uut juhitavat võimsust kiiresti, sest vanade põlevkiviplokkide eluiga on ammendunud ja nende töös hoidmise kulud kasvavad.

6. Kas valitsus suudab anda selge garantii, et kavandatavad investeeringud ei too kaasa elektri hinna edasist kasvu?

Eleringi turukonsultatsiooni eesmärgiks on leida koos turuosalistega parim lahendus hankimaks teenust, mis on vajalik Eesti elektrisüsteemi kriisikindlamaks muutmiseks.

Tegemist on ennekõike kriisikindluse meetmega, mis samal ajal aitab Eestisse ka uusi kiirelt juhitavaid jaamu rajada. Näiteks võimaldab elektrisüsteemi hajutatud taaskäivitamise võimekus kriisi korral tagada elektrivarustus Eestis piirkonniti.

³ [Eesti Energia ühendab kogu elektriäri tütarettevõttesse Enefit - Enefit](#)

⁴ [Modelling the Electricity Exchange Price 2026 - 2050.pdf](#)

Elering hindab praeguse teadmise kohaselt, et elektritarbijate jaoks jäävad kulud pikemas vaates samasse suurusjärku, sest praegu hangitava saartalitlusvõime tagamise teenuse maht väheneb hajutatud taaskäivitamise teenuse mahu võrra.

Hangitav teenus aitab Eesti elektrisüsteemi kustumisest taastamist saavutada senisest oluliselt kiiremini ja väiksemate kuludega ühiskonnale. Meede on kavandatud viisil, mis võimaldab rajatavatel jaamadel osaleda elektriturul, mis omakorda aitab elektrituru tipuhindasid vähendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Irje Möldre, 625 6497
irje.moldre@kliimaministeerium.ee